

Theoretisch kader “werkende processen”, t.b.v. het beleidsproces

De nieuwe Omgevingswet heeft impact op het instrumentarium en de gemeentelijke organisatie

Doelen omgevingswet

- Vergroten inzichtelijkheid en gebruiksgemak
- Snellere en betere besluitvorming
- Integrale aanpak
- Reductie regels en vergroten bestuurlijke afwegingsruimte

Nieuwe (gemeentelijke) instrumenten

- Omgevingsvisie
- Omgevingsplan
- Programma's
- Omgevingsvergunning

Impact op gemeentelijke organisatie

Taken / structuur

Mensen

Technologie

Proces

Er is sprake van een werkend proces als:

gemeentelijke- en ketenactiviteiten zijn afgestemd,

de klant centraal staat en er efficiënt en transparant een product of dienst wordt voortgebracht,

er wordt gewerkt conform bedoeling en eisen van de Omgevingswet,

medewerkers zijn toegerust met de juiste competenties en vaardigheden,

er een adequate informatievoorziening het proces ondersteunt,

er een afgesproken doorlooptijd op van toepassing is EN

het proces geïmplementeerd is!

In scope zijn de processen die geraakt worden door de Omgevingswet; een aantal belangrijke eisen vanuit de Omgevingswet

Omgevingswet eisen

Verduidelijking

Impact op processen

Van 26 weken
naar 8 weken

- De uitgebreide procedure, met een doorlooptijd van 26 weken, is minder van toepassing straks, waardoor er meer vergunningaanvragen binnen 8 weken behandeld moeten worden

- Het vooroverleg wordt nog belangrijker, om samen met de aanvrager te komen tot een goede aanvraag, die binnen de gestelde doorlooptijd behandeld kan worden

Integraliteit

- Het kerninstrumentarium is integraal en bevat alle aspecten van toepassing op de fysieke leefomgeving

- Wijzigingen van het beleidsinstrumentarium worden vanuit een integraal perspectief gedaan

Zaakgericht
werken

- Digitalisering waaronder zaakgericht werken zijn een belangrijk uitgangspunt in de Omgevingswet

- Heldere processen vormen de basis voor zaakgericht werken, wie doet wat wanneer en hoe monitoren we dit

1 loket, 1
voorkant

- Bij een aanvraag voor meerdere overheden wordt de gemeente aanspreekpunt en verantwoordelijk voor de afhandeling in de keten

- Processen in de keten moeten duidelijk zijn inclusief afspraken omtrent kwaliteit en doorlooptijden
- Procesregie over de keten wordt essentieel

Participatie

- Participatie is een belangrijk onderdeel van de Omgevingswet en van toepassing in alle processen

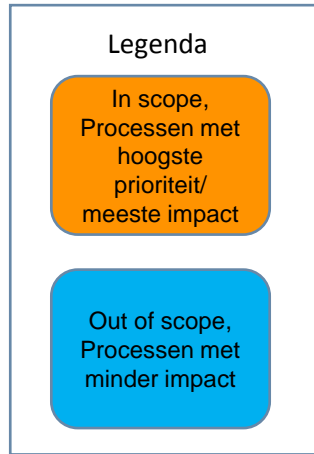
- Er moet geparticipeerd worden op voorgestelde wijzigingen

Meer
afwegingsruimte

- De gemeente krijgt meer bestuurlijke afwegingsruimte en geeft dit vorm in het omgevingsplan

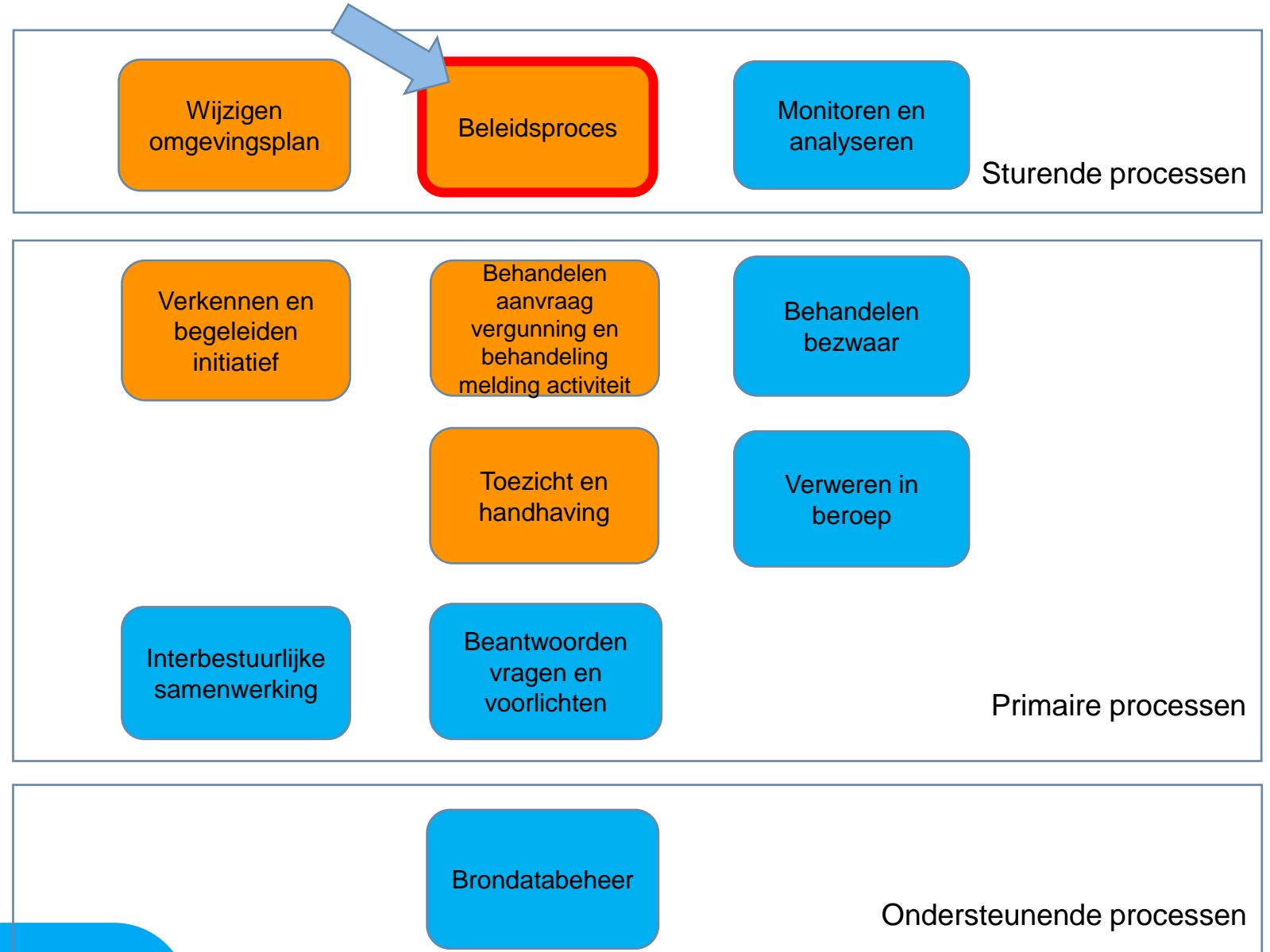
- Er is per 1 januari 2021 een tijdelijk omgevingsplan en er moet vanaf 1 januari 2029 een nieuw omgevingsplan gereed zijn, deze transitieperiode heeft veel impact op het proces rondom de wijzigingen op het omgevingsplan

De processen in scope voor de “werkende processen aanpak”

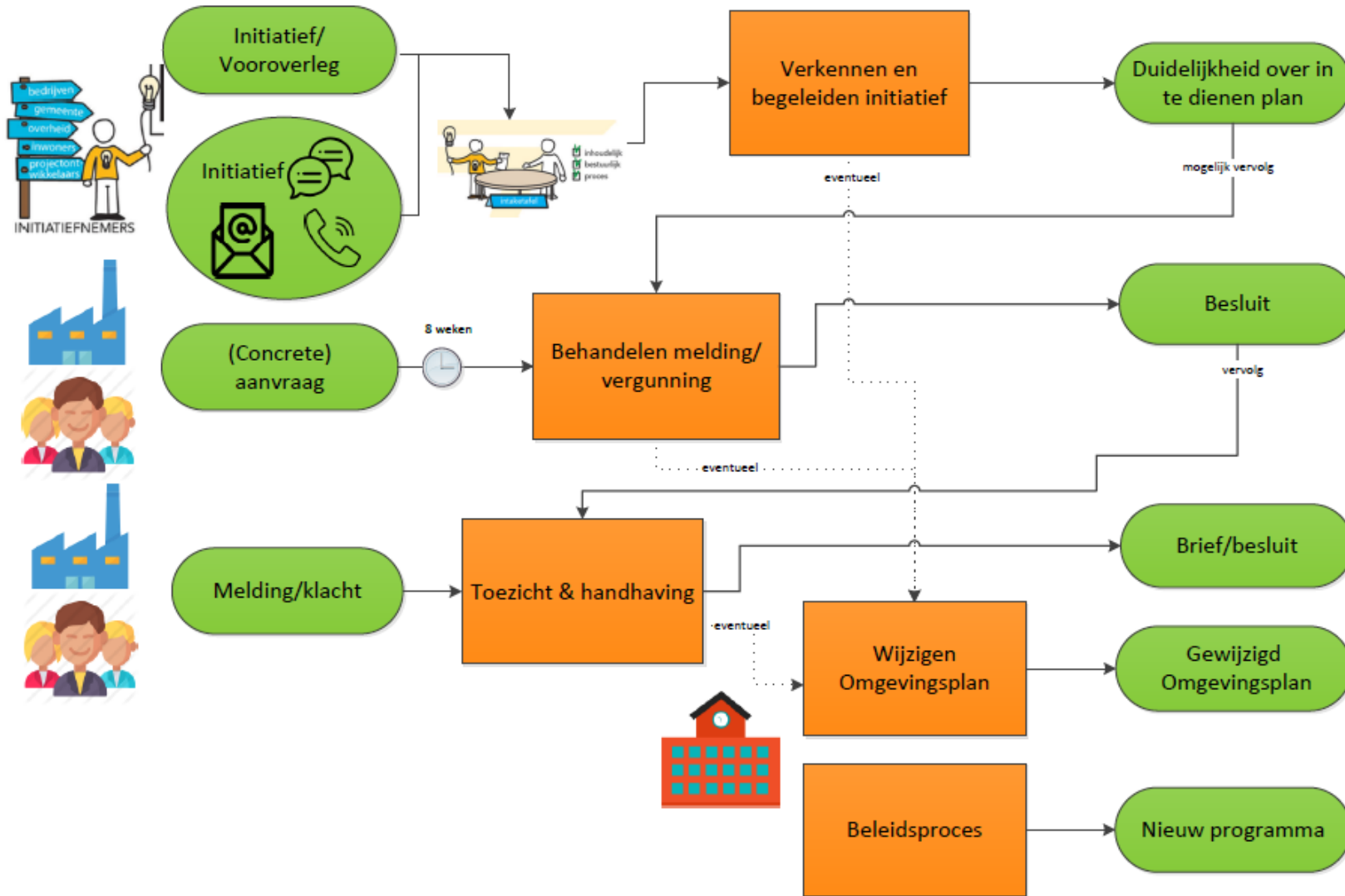

Als basis voor de werkende proces hebben de gedetailleerdere Gemma processen gediend

https://www.gemmaonline.nl/index.php/Bedrijfsprocessen_omgevingswet

Samenhang tussen de processen in scope

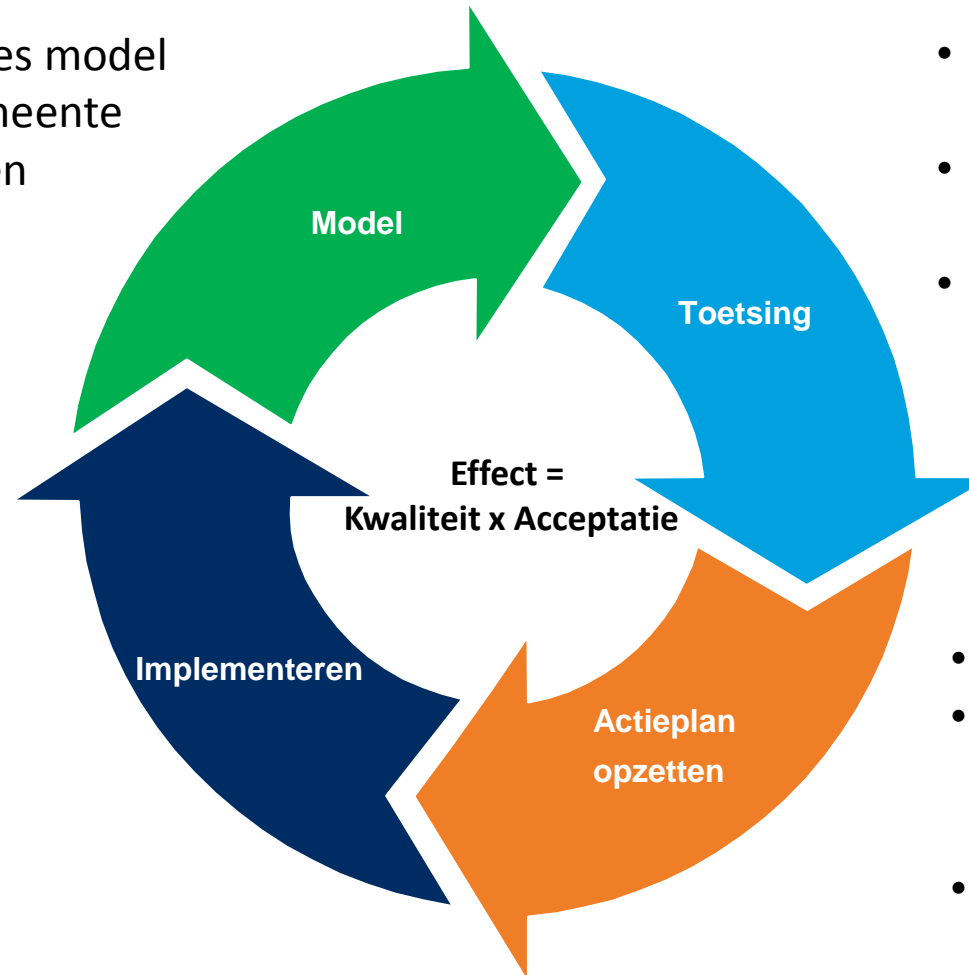

Omgevingswetproof model processen dienen als basis om de werkprocessen bij gemeenten cyclisch te verbeteren

- Een uitgewerkt VNG proces model dient als basis om tot gemeente specifieke proces te komen
- Het proces model is Omgevingswetproof

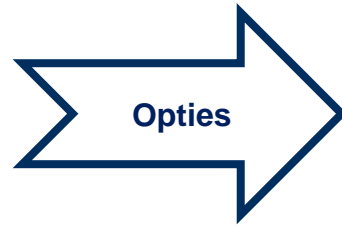
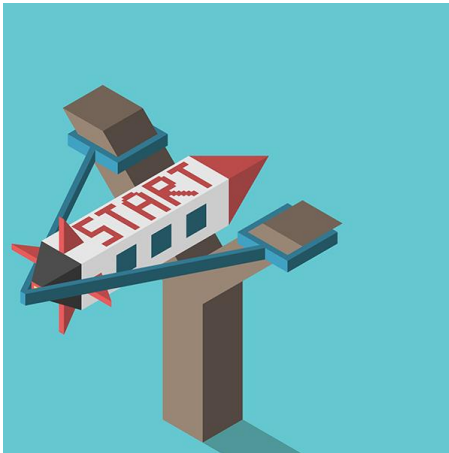
- Verbeteringen worden doorgevoerd
- Verbeteringen worden geëvalueerd tegen het procesmodel

- Procesmodel wordt getoetst tegen organisatorische ambitie
- Raakvlakken met initiatieven wordt gecheckt
- Toetsing van het model tegen de huidige werkwijze en constateren verbeterpotentieel

- Vaststellen ambitie van verbeteringen
- Het verbeterpotentieel wordt vertaald in verbeter activiteiten met actiehouders
- Tempo van activiteiten wordt bepaald

Trigger nieuw beleid

Wijzigen omgevingsvisie

- Het aanpassen van een Omgevingsvisie is een raadsbevoegdheid en is complex en brengt relatief hogere kosten met zich mee. Belangrijk is om het juiste aggregatie niveau te kiezen. Wel richtinggevend en strategische keuzes makend maar stabiel genoeg opdat er niet veelvuldig wijzigingen noodzakelijk zijn.

Nieuwe programma's

- Het programma is een flexibel instrument dat de overheid kan toepassen in verschillende fasen van de beleidscyclus. Het instrument programma is een beleidsdocument die weergeeft hoe doelen gesteld in de Omgevingsvisie behaald gaan worden. Programma's zijn een college bevoegdheid en kunnen relatief makkelijk opnieuw vastgesteld worden

Wijzigen omgevingsplan

- Het kan zijn dat een trigger voor nieuw beleid resulteert in het aanpassen of bepalen van een omgevingswaarde, in dat geval wordt dit verwerkt in het omgevingsplan conform proces `wijzigen Omgevingsplan`. Voorbeeld hiervan is stikstof: doel is schonere lucht, stikstofnorm opnemen en vastleggen in het omgevingsplan.

Voorkeurs optie

De Omgevingswet heeft als uitgangspunt dat je als overheid consistent bent maar ook flexibel. Een Omgevingsvisie geeft consistentie en een programma biedt flexibiliteit. Het beleidsproces gaat uit van een vastgestelde en stabiele Omgevingsvisie. Beleidswijzigingen leiden tot nieuwe vastgestelde programma's.

De redenatielijn is om bij beleidswijzigingen nieuwe programma's op te stellen

- De Omgevingsvisie geeft de visie op de fysieke leefomgeving op lange termijn weer voor een gemeente.
- Gemeentes hebben behoefte aan een richtinggevend werkproces die omgaat met beleidsveranderingen nadat de Omgevingsvisie is vastgesteld.
- Het wijzigen van een Omgevingsvisie is een complexe verandering met o.a. participatieverplichting op alle onderdelen en een vaststelling door de gemeenteraad waaraan relatief hoge kosten zijn verbonden.
- Het opstellen van programma's is een college bevoegdheid, is eenvoudiger en kent lagere kosten.
- Het “beleidsproces” is geënt op opstellen van nieuwe programma's en gaat er vanuit de Omgevingsvisie minder aan veranderingen onderhevig is. (programma's worden niet gewijzigd maar opnieuw vastgesteld)
- Dit betekent niet dat de Omgevingsvisie niet wijzigt. De Omgevingsvisie verandert minder vaak en heeft geen wederkerig proces voor wijzigingen.

De achterliggende boodschap. Probeer veelvuldige veranderingen in de Omgevingsvisie te voorkomen en zet het instrument programma t.b.v. beleidswijzigingen.

Welke soorten programma's zijn er onder de Omgevingswet

Het programma is een flexibel instrument dat de overheid kan toepassen in verschillende fasen van de beleidscyclus. Het instrument programma is een beleidsdocument die weergeeft hoe doelen gesteld in Omgevingsvisie behaald gaan worden.

Er zijn verplichte (a) en niet verplichte programma's (b). Daarnaast heb je ook nog een programma "programmatische aanpak" (c)

- (a) Verplichte programma's zijn er voor 100.000 + agglomeratie-gemeenten op het gebied van geluid (boven bepaalde waarde), lucht (boven bepaalde waarde) en bij dreigende overschrijding van omgevingswaarden. Deze verplichte programma's m.b.t. geluid en lucht zijn al wel bekend bij de gemeenten die het betreft.
- (b) De onverplichte programma's hebben te maken met de **doelen die de gemeente zichzelf stelt**. Bij deze programma's is het niet verplicht om doelen te behalen middels een programma, maar je moet wel kunnen laten zien wat je doet om doelen te halen. Je moet bijvoorbeeld maatregelen treffen. Dat hoeft in dit geval niet altijd met een programma conform de Omgevingswet, je kunt hier ook invulling aan geven middels bijvoorbeeld een overeenkomst met de woningbouwverenigingen wanneer het gaat om woningbouw of bijvoorbeeld met een gezamenlijk project met het Waterschap wanneer het gaat om riolering.
- (c) Deze is van toepassing wanneer er al sprake is een overschrijding van een omgevingswaarde.